

Dokument o upravljanju, izgradnji in razvoju knjižnične zbirke ter zagotavljanje drugih informacijskih virov v specialni knjižnici Umetnostne galerije Maribor

Namen dokumenta

Knjižnica Umetnostne galerije Maribor (v nadaljevanju knjižnica UGM) s tem dokumentom določa zbiralno politiko knjižnice in gradnjo knjižnične zbirke muzeja Umetnostne galerije Maribor (v nadaljevanju UGM).

Namen dokumenta je predstaviti zbiralno politiko in razvoj knjižnice s poudarkom na posebnostih, ki so značilne za specialno knjižnico s področja moderne in sodobne vizualne umetnosti, kakor tudi z usmeritvijo in poslanstvom UGM.

Dokument predstavi izhodišča, po katerih vsebinskih in formalnih kriterijih knjižnica gradimo in razvijamo knjižnično zbirko, oriše na kakšen način te cilje dosegamo in kako vzpostavljamo mehanizme za vključevanje in zadovoljevanje potreb uporabnikov, ki sta jim knjižnična zbirka in informacijski viri namenjeni.

Status in poslanstvo knjižnice

Knjižnica UGM deluje kot nesamostojna specialna muzejska knjižnica in je del matične ustanove. Knjižnica ni vključena v e-Razvid knjižnic. Knjižnica UGM je nastajala postopoma, vse od ustanovitve Umetnostne galerije Maribor, leta 1954. Kot dejavnost je določena tudi z ustanovnim aktom UGM. V knjižnici UGM organizirano zbiramo, hranimo in obdelujemo gradivo s področja vizualne umetnosti, še posebej moderne in sodobne umetnosti. Posebno pozornost namenjamo umetnikom in razstavam s področja severovzhodne Slovenije, ter umetnikom, ki so v Zbirki UGM. Poslanstvo knjižnice UGM je ob gradnji knjižnične zbirke tudi nudenje strokovne podpore in svetovanje uporabnikom knjižnice. Uporabniki knjižnice so zaposleni v matični ustanovi (notranji uporabniki) in zunanji uporabniki, kot so strokovnjaki in raziskovalci s področja umetnostne zgodovine in teorije umetnosti, študenti in zainteresirana strokovna javnost.

Namen in cilji pridobivanja knjižničnega gradiva in informacijskih virov

Gradnja kakovostne in referenčne knjižnične zbirke ter zagotavljanje drugih informacijskih virov sta temeljni nalogi specialne muzejske knjižnice in sta tudi predpogoj za uresničevanje njenega poslanstva in razvoja. V knjižnici UGM si prizadevamo k uresničevanju nacionalnega interesa in trajnega hranjenja in popularizacije vsebin, ki so navedene v poslanstvu matične institucije.

Umetnostna galerija Maribor je drugi največji muzej za moderno in sodobno umetnost v Sloveniji, z zbirko več kot 10.000 umetniških del avtorjev od konca 19. stoletja do danes. Slikarstvu, kiparstvu in grafiki se pridružujejo fotografska dela, video umetnost, instalacije in interaktivni projekti. Posebno skrb UGM posveča avtorjem iz severovzhodne Slovenije oz. Podravske regije ter ustvarjalcem, ki so ali delujejo v Mariboru. Namen in cilj pridobivanja knjižničnega gradiva in informacijskih virov je podpirati razstavne in raziskovalne programe ter projekte, ki jih načrtuje UGM, ter kratkoročno in dolgoročno podpreti delovanje matične ustanove. Ob tem pa vsem uporabnikom (notranjim in zunanjim) knjižnice zagotoviti kakovostne informacije oziroma omogočiti dostop do knjižničnega gradiva za študij in raziskovanje.

Knjižnična zbirka UGM

Specializirano muzejsko knjižnično zbirko UGM sestavljajo: knjige, razstavni katalogi, serijske publikacije, drobn tisk (zloženke in vabila), neknjižno gradivo (DVD, CD in VHS). Del omenjenega gradiva je postavljen v prostem pristopu, ostali del se hrani v dislociranih prostorih istega objekta, zato ta del gradiva ni v prostem pristopu.

Knjižnično gradivo lahko uporabniki uporabljajo v skladu s »Pravilnikom o splošnih pogojih poslovanja knjižnice Umetnostne galerije Maribor«, ki je pričel veljati s 1. 3. 2010 in je objavljen na spletni strani Umetnostne galerije Maribor, zavihek Informacije javnega značaja.

Knjige

Po vsebini zajemajo naslednja področja: likovne enciklopedije in leksikoni, likovne monografije umetnikov, teorija umetnosti, zgodovina umetnosti, zgodovinski pregledi umetnosti po obdobjih, zgodovinski pregledi umetnosti po državah, muzeologija, muzejska pedagogika, fotografija, novi mediji in film, moda, oblikovanje, arhitektura, grafika, kiparstvo, slikarstvo, risba, konservatorstvo in restavratorstvo.

Razstavni katalogi predstavljajo v knjižnični zbirki UGM večinski del, ki je izjemno dragocen, saj jih knjižnica zbira in hrani že več kot 70 let. To so razstavni katalogi domačih in tujih muzejev in galerij, ter dragoceni razstavni listi in katalogi prvih likovnih razstav v Mariboru od leta 1920 naprej. Zaradi tega ta del knjižnične zbirke predstavlja izjemno bogat študijski vir za raziskovalce in strokovno javnost. Ob enem imamo tudi hranjene vse kataloge razstav, ki jih je izdala UGM, od leta 1954 do danes.

Serijske publikacije so vezane na likovno in vizualno umetnost. V vseh teh letih je postala zbirka strokovne periodike dragocen vir za raziskovalce in strokovno javnost.

Drobni tisk predstavljajo zloženke in vabila razstav umetnikov, ki so v Zbirki UGM in so ali delujejo na območju severovzhodne Slovenije. So dragocen vir informacij, predvsem pri sestavljanju biografij umetnikov (kdaj in kje so razstavljali svoja dela).

Neknjižno gradivo (DVD, CD in VHS) je zelo skromna in je vezana na likovno umetnost in umetnike iz zbirke UGM.

Prvenstveno vodilo pri gradnji, dopolnjevanju in razvoju knjižnične zbirke je pridobivanje knjižničnega gradiva in drugih informacijskih virov ki se vsebinsko navezujejo na teme, ki so v raziskovalnem in razstavnem načrtu UGM. Sledijo strokovna dela in publikacije, ki so vezane na UGM, avtorje iz Zbirke UGM, Maribor in njegovo kulturno zgodovino.

Dvojniki publikacij so v knjižnično zbirko uvrščeni le pogojno, to je zaradi redkosti oziroma morebitnih drugih lastnosti publikacije. Poškodovane publikacije in nepopolno gradivo knjižnica načeloma odpiše oziroma jih nadomesti z novimi izvodi. V primeru redke izdaje in pomembnosti publikacije se poškodovano gradivo kljub stanju ohrani v knjižnični zbirki.

Kriteriji za izločanje in odpis gradiva so: primernost vsebine, dvojniki, zastarelost, ohranjenost in nepopolno gradivo, založeno in izgubljeno gradivo.

Pridobivanje knjižničnega gradiva

V knjižnici UGM pridobiva gradivo za svojo knjižnično zbirko na več načinov: nakup, med-muzejsko galerijska izmenjava katalogov razstav, darovi, zapuščine, pogodbeni izvodi in izdaje matičnega hiše.

Nakup

Publikacije kupujemo od založnikov doma in v tujini, sledimo domači in tuji založniški produkciji preko tiskanih in spletnih katalogov ter objavljenih recenzijah. Predloge za nakup strokovne literature sprejemamo tudi od notranjih uporabnikov, ki jih potrebujejo pri svojem delu in raziskovanju. Publikacije naročamo po svoji finančnih zmogljivostih in jih potem uvrstimo v knjižnično zbirko.

Med-muzejsko galerijska izmenjava katalogov razstav je dragocen in pomemben vir pridobivanja knjižničnega gradiva. V knjižnici UGM si izmenjujemo gradivo z domačimi in tujimi muzejskimi in galerijskimi knjižnicami. Pri tem sledimo pravilu recipročnosti in relevantnosti in na tak način pridobi lepo število publikacij.

Knjižni darovi in zapuščine so edinstven vir za pridobivanje gradiva za knjižnico UGM. Če kar nekaj umetnikov, njihovih dedičev, kustosov, umetnostnih zgodovinarjev nam je zapustilo svoje »domače knjižne zbirke«. Kriteriji za sprejem gradiva je relevantnost vsebine, ohranjenost redke izdaje in podobno.

Pogodbeni izvodi publikacij, ki jih razni založniki zaradi pogodbenih obveznosti izročijo Umetnostni galeriji.

Publikacije, ki jih je izdala UGM (lahko tudi s partnerji) so prav tako del knjižnične zbirke in se hranijo v dvojnikih.

Sklep

V knjižnici UGM bomo še naprej gradili in razvijali knjižnično zbirko, ki se vsebinsko veže na njeno poslanstvo, zagotavlja dostop do knjižničnega gradiva in do drugih virov ter nudila strokovno pomoč vsem uporabnikom knjižnice.

Glede na možnosti se bomo zavzemali, v skladu z avtorskopravno zakonodajo, za digitalizacijo starejšega, redkega in občutljivega gradiva in za nakup elektronskih knjig ter dostop do relevantnih podatkovnih baz. Osnovno vodilo pri gradnji knjižnične zbirke bo še naprej relevantnost in kvaliteta vsebin, pri čemer se bo knjižnica prilagajala potrebam matične organizacije.

V knjižnici UGM bomo *Dokument o upravljanju, izgradnji in razvoju knjižnične zbirke ter zagotavljanju drugih informacijskih virov v specialni knjižnici Umetnostne galerije Maribor* glede na cilje, zapisane v strateškem načrtu matične ustanove, enkrat letno pregledali in ga po potrebi posodobili.

Andreja Podjavoršek,
vodja knjižnice UGM

Maribor, januar 2024

